

Valmistelija

Kaavoittaja Marianne Ojala, 0400 855 434, marianne.ojala@vaala.fi

Vetyalfa Oy suunnittelee vihreän vedyn jalostamon rakentamista Vaalaan. Hankealue sijoittuu Vaalan kunnan itäosaan, Liminkankaan lähistölle, Paltamon kunnan rajan tuntumaan. Vetyalfa Oy on jättänyt Vaalan kuntaan aloitteen vedyntuotantolaitoksen asemakaavan sekä osayleiskaavan käynnistämisestä. Vetyalfa Oy on Tuulialfa Oy:n tytäryhtiö; Tuulialfa Oy on vastannut mm. Vaalan Turkkiselän tuulivoimaosayleiskaavahankkeen kehittämisestä.

Hankealue on enimmillään noin 320 ha suuruinen, aluerajaus tarkentuu suunnittelun edetessä. Hankkeessa on tarkoitus rakentaa uusiutuvaan energiaan pohjautuva, enimmillään noin 1000 MW:n vedynerotus- ja synteettisten jatkojalosteiden tuotantolaitos. Lisäksi suunnitellaan rakennettavan noin 200 MWp aurinkovoiman tuotantoalue, joka osaltaan vastaa jalostamon tarvitsemasta uusiutuvasta energiasta. Lisäksi jalostamo hyödyntää myös muuta Tuulialfa Oy:n kehittämää tuuli- ja aurinkosähkökapasiteettia. Hankealueen lopullinen koko ja yksityiskohdat, kuten tiestön ja sähköaseman sijainnit tarkentuvat hankkeen edetessä.

Suunnittelualue sijaitsee noin 25 kilometrin etäisyydellä Vaalan kuntakeskuksesta itään, Paltamon kuntakeskukseen etäisyys on hieman pidempi. Alue sijoittuu hyvien liikenneyhteyksien lähistölle, valtatie 22 ja rataverkon lähimaastoon. Oulujärveen on matkaa lyhimmillään noin neljä kilometriä.

Suunnittelualueen pohjois- ja itäpuolelle on suunnitteilla ja rakentumassa merkittävässä määrin tuulivoimaa. Turkkiselän lainvoimaisen tuulivoimaosayleiskaavan rajaama alue on hankealueen välittömässä läheisyydessä. Hankekehitysvaiheessa on Vaalassa, Paltamossa ja Puolangalla useita tuulivoimapuistoja. Kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj suunnittelee vahvistavansa alueen sähköverkkoa uudella 400 kV + 110 kV voimajohdoilla, ja uudella 400 kV:n sähköasemalla. Vedyntuotantolaitoksen suunnittelualue sijaitsee siis hyvissä asemissa sähköntuotantoon ja sähkönsiirtoon nähden.

Suunnittelualue on pääsääntöisesti talousmetsää ja ojitettua suota, jota halkovat metsäautotiet. Alue on etäällä asuinkeksuksista ja hyvin harvaan asuttua. Suunnittelualueen läheisimmät yksittäiset asuinrakennukset sijaitsevat yli kilometrin päässä. Hankealueella ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä tai maisema-alueita.

Hankealueella ei ole luonnonsuojeluohjelmien kohteita, luonnonsuojelualueita tai Natura 2000 – ohjelman alueita, eikä alue kuulu kansallisesti tai kansainvälisesti arvokkaisiin lintualueisiin. Alueelle ei sijoitu pohjavesialueita eikä valtakunnallisesti arvokkaita moreenimuodostumia, tuuli- ja rantakerrostumia tai kallioalueita. Hankesuunnittelussa otetaan huomioon kaikki tarvittavat turvaetäisyydet niin asutukseen kuin muihinkin merkittäviin tekijöihin ja arvokohteisiin.

Vetyalfa Oy on jättänyt Vaalan kunnalle kaavoitusaloitteen, jossa esitetään oikeusvaikutteisen asemakaavan ja tarvittaessa osayleiskaavan laatimisen aloittamista. Alueella ei ole voimassaolevaa yleiskaavaa, joten kaavoitusta ohjaa maakuntakaava.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa osa suunnittelualueesta on maaseudun kehittämisen kohdealueen reunamalla, kohdealueena Oulujokilaakso. Suunnittelualueelle osuu maakuntakaavassa esitetty moottorikelkkaura sekä lähistölle muinaismuistokohteita, jotka Museoviraston muinaisjäännösrekisterin mukaan ovat tervahautoja. Nämä otetaan huomioon kaavoituksen edetessä. Suunnittelualue ei ole strategisesti merkittävä Vaalan kunnan maankäytön suunnitelmien kannalta, joten se soveltuu tämänkaltaisen tuotannon sijoituspaikaksi.

Pohjois-Pohjanmaan liitto on laatimassa energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaa, jonka kaavaehdotus asetetaan nähtäville syyskuussa 2024. Kaavaan on uutena merkintänä tulossa aluevarausmerkintä t-2, jolla osoitetaan seudullisesti merkittävien uusiutuvan energiantuotannon jatkojalostuksen edellyttämien kemiallisten prosessien tuotantolaitosten alueet. Vaalan kunnanhallitus on esittänyt Pohjois-Pohjanmaan liitolle, että kaavaan lisätään t-2 – merkintä suunnittelualueelle. Asemakaavoituksessa otetaan huomioon Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ohjeistus.

Hanketoimija on solminut tarvittavat maanvuokrasopimukset suunnittelualueen osalta. Liitteenä on hanketoimijoiden jättämä kaavoitusaloite, jossa on myös kartat hankealueesta.

Kaavoitusaloitteen mukaisesti Vetyalfa Oy vastaa osayleiskaavan ja asemakaavan laadinnan, selvitysten ja suunnitelmien kustannuksista, ja vastaavasti Vaalan kunta vastaa omista hallinnollisista kustannuksistaan kaavojen käsittelyvaiheisiin liittyvissä lakisääteisissä tehtävissä.

Esittelijä	Tekninen johtaja Kaikkonen Matti
Päätösesitys	Elinvoimalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle kaavoitusaloitteen hyväksymistä ja oikeusvaikutteisen asemakaavan ja tarvittaessa osayleiskaavan laatimisen aloittamista kaavoitusaloitteessa esitetyle suunnittelualueelle. Suunnittelualueella tarkennetaan kaavoituksen edetessä. Kaavoituksen aloittamisesta laaditaan yhteistyössä hanketoimijan kanssa kaavoitussopimus, jossa tarkennetaan kaavatyön sisältöä ja kustannusten jakautumista. Kaavoitussopimuksessa pyritään mahdollisimman kattavasti ottamaan huomioon se, että koko hankkeen elinkaaren aikana hyödynnettäisiin mahdollisimman kattavasti paikallisia tai lähiseudun toimijoita. Kaavoitussopimuksen hyväksyy Vaalan kunnanhallitus. Vetyalfa Oy valitsee kaavoitustyöhön konsulttiyrityksen, jonka Vaalan elinvoimalautakunta hyväksyy erillisellä päätöksellä.
Päätös	Hyväksyttiin